

BEMIDDELEN IN EEN FAILLISSEMENT

NIET VOOR WATJES

Bij faillissementen staan partijen vaak lijnrecht tegenover elkaar. De één zegt blut te zijn, de ander wil geld zien, de messen worden geslepen. Met banken en de Belastingdienst onder de schuldeisers denk je niet snel aan praten bij de mediator. Toch experimenteren verschillende rechtbanken daarmee. In Rotterdam zijn negen van de tien zaken zo opgelost.

Grote belangen

‘In 2011 speelde hier een omvangrijk faillissement, met veel partijen en grote belangen’, zegt rechter-commissaris Jessica van Spengen. ‘Als de curator dan gaat procederen, kan zo’n zaak rustig tien jaar duren. Maar er kwam een mediator bij. Binnen zes weken was een schikking getroffen, voor een miljoen euro. Dat heeft ons geprikkeld om daar meer mee te doen.’

De rechtbank nodigde twee faillissementsdeskundigen met mediation-ervaring uit om uitleg te geven. Zij stuitten op weerstand bij rechters en curatoren. ‘Mediation is voor watjes, was hun gevoel. Dat je daarmee geschillen tussen ondernemers, banken en verzekeraars kunt oplossen, leek onvoorstelbaar. Maar het werkt! Dat blijkt wel uit onze pilot, die stafmedewerker Ed van Gruijthuijsen heeft opgezet.’

Jessica van Spengen, rechter-commissaris

Vastgelopen zaken

Bij faillissementen houdt de rechter-commissaris toezicht op de afwikkeling. Een curator krijgt de opdracht resterende bezittingen te verkopen, voor de schuldeisers. ‘We hebben twee jaar geleden onze kasten nageplozen op slepende dossiers en curatoren gevraagd hetzelfde te doen’, zegt Van Spengen. ‘Daar kwamen veertig vastgelopen zaken uit. Alle betrokkenen kregen het voorstel om mediation te proberen.’ Sommigen bereikten toen

alsnog overeenstemming, anderen wilden liever een oordeel van de rechter. 'Dat kan; deelname aan mediation is altijd vrijwillig. In negen van de tien zaken die wel bij de mediator kwamen, werden partijen het eens. Dat maakte verder procederen overbodig.'

Van Spengen is verrast door de goede resultaten. 'Dit waren stevige conflicten: aansprakelijkheid van een bestuurder die zijn taak onbehoorlijk heeft vervuld, transacties die vlak voor het faillissement nog gauw zijn gedaan, een doorstart die niet klopte. Ik denk dat mediation in alle faillissementszaken kan werken. Behalve als ergens nog geen jurisprudentie over bestaat. Dan willen partijen vaak door naar de hoogste rechter.'

Gespecialiseerde mediators zijn wel noodzakelijk. 'Zij moeten weten hoe de hazen lopen in een faillissement, anders wordt het niets. Lukt het wel, dan zijn de voordelen groot. Het gaat snel, kost minder en voelt beter. Vrijwel iedereen heeft liever zekerheid op korte termijn dan *misschien* jaren later meer geld. En een oplossing waar je zelf aan meewerkt, is prettiger dan een opgelegd oordeel.'

Otto de Witt Wijnen, curator

Pure winst

Curator Otto de Witt Wijnen droeg een vastgelopen zaak over een failliete drukkerij aan. 'Toen ik de oorzaak van dat faillissement onderzocht, bleek dat de directeur vooraf al bij een andere drukker was gaan werken, met medeneming van klanten en machines. Daardoor leden zijn schuldeisers schade, die ik hoog inschatte. De directeur wou niets betalen.'

Wat een jaren durende rechtszaak dreigde te worden, werd in één bijeenkomst bij de mediator opgelost. 'Zij besprak de hoofdlijnen met ons en stelde voor dat we allebei water bij de wijn zouden doen', zegt De Witt Wijnen. 'De drukker betaalde uiteindelijk 40.000 euro. Volgens hem waren de machines minder waard dan ik dacht en waren de klanten al eerder overgelopen naar de concurrent. Het tegendeel bewijzen zou moeilijk worden.' Een rechtszaak zou daarom niet veel meer hebben opgeleverd, denkt hij. 'En de zaak was eindelijk afgewikkeld. Dat is pure winst.'